

3. 6. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právní povaha rozhodování jediného společníka

Před přijetím nového občanského zákoníku[1] prodělal názor soudů a odborné veřejnosti na právní povahu rozhodování jediného společníka v působnosti valné hromady turbulentní vývoj. V minulosti bylo sporným především to, zda rozhodování jediného společníka je či není právním úkonem (dnes „právním jednáním“). Zodpovězení této otázky je významné mimo jiné z toho důvodu, že determinuje formální požadavky na rozhodnutí jediného společníka.

RANDA HAVEL ■ LEGAL

Cílem tohoto příspěvku je shrnout dosavadní vývoj v právní úpravě a nahlížení této problematiky a platnou právní úpravu. Závěry tohoto příspěvku jsou použitelné jak na rozhodování jediného akcionáře akciové společnosti, tak na rozhodování jediného společníka společnosti s ručením omezeným.

Právní úprava před rekonstrukcí soukromého práva

Do přijetí usnesení Nejvyššího soudu České republiky dne 3. října 2007[2] vycházela právní praxe poměrně jednotně z názoru, že rozhodování jediného společníka v působnosti valné hromady je právním úkonem. V citovaném rozhodnutí však Nejvyšší soud tuto koncepci vyvrátil, když zaujal zcela opačné stanovisko. Dle jeho závěru nemohlo být rozhodování v působnosti valné hromady právním úkonem, protože nebylo jednáním vůči třetím osobám. V případě společníka, který byl sám obchodní společností, se dle názoru Nejvyššího soudu jednalo o interní rozhodnutí statutárního orgánu tohoto jediného společníka. Tento závěr tudíž požadoval, aby statutární orgán jediného společníka rozhodoval (a hlasoval) v působnosti valné hromady „ve sboru“; pouhé vyhotovení zvláštního dokumentu podepsaného v souladu se zápisem jednatelského oprávnění v obchodním rejstříku tedy nebylo dostačující.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu způsobilo v právní praxi oprávněné zděšení, protože rozhodnutí jediného společníka přijatá v minulosti pouze ve formě právního úkonu byla náhle vystavena riziku neplatnosti. Citované rozhodnutí Nejvyššího soudu tak představovalo zásadní zásah do právní jistoty fungování obchodních společností. I přes přijetí tohoto rozhodnutí část odborné veřejnosti na svém názoru ohledně povahy rozhodování jediného společníka v působnosti valné hromady jakožto právního úkonu trvala.[3]

Uvedený rozpor vzal zákonodárce na vědomí a odstranil jej novelou obchodního zákoníku[4] zákonem č. [355/2011](#) Sb.. Z důvodové zprávy vyplývá, že na rozhodnutí jediného společníka v působnosti valné hromady mělo být nahlíženo z pohledu tohoto společníka, tedy jako na projev vůle tohoto subjektu odlišného od dceřiné společnosti. Nadále tak nebylo pochyb o tom, že rozhodování v působnosti valné hromady je právním úkonem, který musí být navíc vyhotoven v písemné formě nebo v určitých případech dokonce ve formě notářského zápisu.

Tato novela tak reflektovala právní praxi z doby před přijetím citovaného rozhodnutí Nejvyššího soudu. Jakkoli zákonodárce postavil konečně najisto, že rozhodnutí jediného společníka je právním úkonem, praxe zůstala nejednotná. Mnoho společností totiž v mezidobí uzpůsobilo svoje rozhodování požadavkům judikátu Nejvyššího soudu a ze setrvačnosti i nadále přijímalo rozhodnutí jediného společníka pouze na úrovni interního rozhodnutí statutárního orgánu a nikoliv jako specifický právní úkon ve smyslu nové právní úpravy.

Rekodifikace soukromého práva

Nový občanský zákoník přinesl zásadní změnu koncepce jednání a dosavadní pojem „právní úkon“ nahradil mnohem širším pojmem „právní jednání“. S odkazem na definici právního jednání dnes v právní obci není sporu o tom, že právním jednáním je i rozhodování jediného společníka.

Nová právní úprava však z obchodního zákoníku pohřbilo pravidlo o povinné písemné formě rozhodnutí jediného společníka. Ustanovení § 12 zákona o obchodních korporacích požaduje vyhotovení rozhodnutí jediného společníka ve formě notářského zápisu pouze v případech, kdy se tato forma vyžaduje u rozhodnutí valné hromady, tj. např. v případě změny společenské smlouvy (stanov) či zvýšení základního kapitálu. Pro rozhodnutí, kterými se např. schvaluje rozdělení zisku nebo mění personální složení orgánů, není stanovena žádná, ani písemná forma a takové rozhodnutí by proto teoreticky mohlo být učiněno i ústně. Ačkoliv jiná ustanovení zákona o obchodních korporacích nepřímo naznačují, že i v těchto případech má být rozhodnutí jediného akcionáře písemně zaznamenáno, považují absenci povinné písemné formy za nedostatek nové právní úpravy. Zatímco dříve bylo sporné, jakým postupem má být rozhodnutí jediného společníka přijato, nově mohou hrozit spory o tom, kdy a zda vůbec bylo rozhodnutí jediného společníka učiněno, případně jaký je jeho přesný obsah, nebude-li rozhodnutí vyhotoveno písemně (nejedná-li se v daném případě o rozhodnutí, které vyžaduje formu notářského zápisu). Z pohledu právní jistoty tak rekodifikace soukromého práva v tomto směru přinesla oproti obchodnímu zákoníku ve znění citované novely dokonce určité zhoršení.

Jak postupovat při přijímání rozhodnutí jediného společníka?

Rozhodně doporučujeme, aby veškerá rozhodnutí jediného společníka byla učiněna písemně ve formě zvláštního dokumentu podepsaného jediným společníkem (tj. v případě mateřských společností coby jediných společníků v souladu se stanovami a zápisem v obchodním rejstříku). Ačkoliv to zákon výslovně nepožaduje, s ohledem na význam rozhodování v působnosti valné hromady a v zájmu dodržení péče řádného hospodáře doporučujeme, aby záležitosti, které mají být předmětem rozhodnutí jediného společníka, projednal a rozhodl také statutární orgán jediného společníka. Pokud stanov v tomto směru obsahují další požadavky, je také nutné je dodržet.

Pochopitelně platí, že je třeba, aby rozhodnutí jediného společníka mělo formu notářského zápisu o právním jednání dle ustanovení § 62 notářského řádu[5], je-li pro příslušné rozhodnutí valné hromady forma notářského zápisu vyžadována.

Mgr. Michal Pálinskás,
advokát

[ŘANDA HAVEL LEGAL](#) advokátní kancelář s.r.o.

Truhlářská 13-15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 537 500 - 501

Fax: +420 222 537 510

e-mail: office.prague@randalegal.com

[1] Zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, v platném znění.

[2] Sp. zn. 29 Cdo 1193/2007.

[3] Např. Jan Krůta: Právní povaha rozhodnutí jediného společníka a nová judikatura. Ad Notam 6/2008, s. 200.

[4] Zákon č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném ke dni 31. prosince 2013.

[5] Zákon č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti, ve znění pozdějších předpisů.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporáční autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)